EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

VÄLIAIKAINEN
2004/2214(INI)

22.3.2005

MIETINTÖLUONNOS

johon sisältyy ehdotus Euroopan parlamentin suositukseksi neuvostolle terrorismin vastaisesta EU:n toimintasuunnitelmasta
(2004/2214(INI))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Rosa Díez González

PR_INI_art114

SISÄLTÖ

Sivu

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN SUOSITUKSEKSI NEUVOSTOLLE 3

PERUSTELUT.....8

EHDOTUS SUOSITUKSEKSI NEUVOSTOLLE B6-0071/2004..... 13

ULKOASIAINVALIOKUNNAN LAUSUNTO.....

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN SUOSITUKSEKSI NEUVOSTOLLE

terrorismin vastaisesta EU:n toimintasuunnitelmasta
(2004/2214(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Antoine Duquesnen ALDE-ryhmän puolesta esittämän ehdotuksen suositukseksi neuvostolle EU:n tarkistetusta toimintasuunnitelmasta/etenemissuunnitelmasta terrorismin torjumiseksi (B6-0071/2004),

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osaston,

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston ja erityisesti sen 29, 30, 31, 32, 34, 39 ja 42 artiklat,

– ottaa huomioon sopimuksen Euroopan perustuslaista ja erityisesti sen I-3, II-62, II-63, II-64, II-67, II-82, II-107, II-108, II-109, II-110,III-257, III-261, III-271, III-272, III-273, III-275 ja III-276 artiklan,

– ottaa huomioon Roomassa 4. marraskuuta 1950 allekirjoitetun yleissopimuksen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi, sellaisena kuin se on muutettuna pöytäkirjalla nro 11, ja erityisesti sen 3, 5, 6, 8, 9 ja 10 artiklan,

– ottaa huomioon 10. joulukuuta 1948 allekirjoitetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja erityisesti sen 1, 2, 3, 5, 7, 12, 13 ja 19 artiklan,

– ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien kaksitoista terrorismin vastaista yleissopimusta,

– ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien diplomaattikokouksen 17. heinäkuuta 1998 hyväksymän kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön,

– ottaa huomioon Brysselissä pidetyn Eurooppa-neuvoston ylimääräisen kokouksen 21. syyskuuta 2001 hyväksymän terrorismin vastaisen toimintasuunnitelman,

– ottaa huomioon Gentissä 19. lokakuuta 2001 pidetyn valtionpäämiesten ja pääministerien epävirallisen kokouksen päätelmät,

– ottaa huomioon Laekenin Eurooppa-neuvoston päätelmät 14. ja 15. joulukuuta 2001,

– ottaa huomioon neuvoston 28. helmikuuta 2002 tekemän päätöksen Eurojust-yksikön perustamisesta vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi[1],

[1] EYVL L 63, 6.3. 2002, s. 1.

– ottaa huomioon neuvoston 13. kesäkuuta 2002 tekemän puitepäätöksen eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä[1],

– ottaa huomioon neuvoston 13. kesäkuuta 2002 tekemän puitepäätöksen terrorismin torjumisesta[2],

– ottaa huomioon neuvoston 13. kesäkuuta 2002 tekemän puitepäätöksen yhteisistä tutkintaryhmistä[3],

– ottaa huomioon neuvoston 22. heinäkuuta 2003 antaman puitepäätöksen 2003/577/YOS omaisuuden tai todistusaineiston jäädyttämistä koskevien päätösten täytäntöönpanosta Euroopan unionissa[4],

– ottaa huomioon Brysselissä 25.–26. maaliskuuta 2004 pidetyn Eurooppa-neuvoston päätelmät,

– ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston 25. maaliskuuta 2004 antaman julkilausuman terrorismin torjunnasta,

– ottaa huomioon Brysselissä 17.–18. kesäkuuta 2004 pidetyn Eurooppa-neuvoston johtopäätökset,

– ottaa huomioon terrorismin torjuntaa koskevan tarkistetun Euroopan unionin toimintasuunnitelman/etenemissuunnitelman, jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi kokouksessaan 17.–18. kesäkuuta 2004,

– ottaa huomioon Brysselissä 4.–5. marraskuuta 2004 pidetyn Eurooppa-neuvoston johtopäätökset,

– ottaa huomioon Haagin ohjelman: vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittaminen Euroopan unionissa[5], jonka Brysselissä pidetty Eurooppa-neuvosto hyväksyi 4.–5. marraskuuta 2004,

– ottaa huomioon Brysselissä 16.–17. joulukuuta 2004 pidetyn Eurooppa-neuvoston johtopäätökset,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 114 artiklan 3 kohdan ja 94 artiklan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön ja ... valiokunnan lausunnon (A6-0000/2005),

A. ottaa huomioon, että ihmisoikeuksista ei voida neuvotella, ne ovat jakamattomia eikä niitä voida siirtää, ja että demokratian tärkein tehtävä on kansalaistensa oikeuksien suojelu,

---

[1] EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1.
[2] EYVL L 164, 22.6.2002, s. 3.
[3] EYVL L 162, 20.6.2002, s. 1.
[4] EUVL L 196, 2.8.2003, s. 45.
[5] EUVL C 53, 3.3.2005, s. 1.

B. ottaa huomioon, että terrorismi sitä vastoin loukkaa perusvapauksia ja pyrkii väkivaltaisin menetelmin hajottamaan itse demokratian luomalla ilmapiirin, joka tuhoaa väestön oikeuden elää ilman pelkoa,

C. katsoo, että terroriteot muodostavat luonteestaan riippumatta suoran hyökkäyksen kansalaisten perusoikeuksia ja -vapauksia (mukaan luettuna ihmisten perustavalaatuisin oikeus: oikeus elää), demokratiaa ja oikeusvaltiota vastaan,

D. katsoo, että terrorismi muodostaa yhden vakavimmista pysyvistä uhista, jotka kohdistuvat mihin tahansa EU:n jäsenvaltioon ja koko maailmaan, ja että se on muuttumassa Euroopan kansalaisten pääasialliseksi ongelmaksi ja hyökkäykseksi Euroopan perusoikeuskirjaa vastaan,

E. ottaa huomioon, että nykyään terrorismin uhka ei ole rajoittunut koskemaan tiettyjä maantieteellisiä alueita, koska terroristijärjestöt voivat hyödyntää väkivalta- ja terroritekojensa toteuttamiseen ylikansallisia verkostoja, jotka voivat saada aikaan tuhoisia vaikutuksia useassa maassa samaan aikaan,

F. katsoo, että mikään jäsenvaltio ei yksinään kykene torjumaan terrorismia,

G. katsoo, että terrorismin uhan torjuminen edellyttää oikeusvaltion ja Euroopan unionin kaikkien välineiden käyttöä,

H. katsoo, että terrorismin torjuminen edellyttää ääriliikkeiden ja suvaitsemattomuuden torjumista sekä toimintaa, jolla ehkäistään terroritekojen perusteluun käytettyjä tilanteita ja vastustetaan esitettyjä perusteluja, ja katsoo, että on paljastettava ja asetettava vastuuseen ne, jotka puolustavat tai kannattavat väkivaltaa keinona ratkaista poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia tai muita ristiriitoja,

I. katsoo, että koska Euroopassa ja kaikkialla maailmassa esiintyy rinnakkain erilaisia terrorismin muotoja (Euroopassa nykyisin pääasiassa baskiradikalismi ja islamilainen fundamentalismi), on tärkeää, että kunkin muodon torjumiseksi toteutetaan erityisiä toimenpiteitä erityisesti Al-Qaida-terroristijärjestön toimintaa silmällä pitäen, koska se on tällä hetkellä pääasiallisin uhka, josta kuitenkin tiedetään vähiten,

J. katsoo, että terrorismin vastaisten toimien tehokkuus edellyttää, että ne perustuvat proaktiiviselle EU-politiikalle, niiden tukena on viranomaisten todellinen vakaumus ja päättäväisyys ja että niiden taustalla on poliittisesti tiedostava ja vankkoihin tietoihin perustuva yleinen mielipide,

K. katsoo, että ainoastaan demokratian vahvuus ja moraalinen ylivertaisuus sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien ehdoton kunnioittaminen mahdollistavat sen, että terrorismin tappio voidaan taata,

L. katsoo, että mikään ihmisen toiminta ei ole alhaisempaa tai tuomittavampaa kuin summittaiset murhat, verilöylyt, kidutus, vaino ja uhkailut, joihin terroristit syyllistyvät,

M. katsoo, että terrorismin ehdoton hylkääminen ja sen sulkeminen kaikkien moraalisten, kausaalisten tai poliittisten seikkojen ulkopuolelle on yksi tehokkaimmista välineistä sen kukistamiseksi,

N. ottaa huomioon, että EU on jo ilmaissut solidaarisuuttaan uhreja kohtaan:

- 25. maaliskuuta 2004 annettu julkilausuma, jossa Eurooppa-neuvosto julisti 11. päivän maaliskuuta terrorismin uhrien muistamisen päiväksi,
- neuvoston direktiivi 2004/80/EY, annettu 29. huhtikuuta 2004, rikoksen uhreille maksettavista korvauksista[1] (sisältää terroritekojen uhrit),
- vuonna 2004 käynnistetty koehanke, jolla rahoitetaan terrorismin uhrien ja näiden perheiden psykologista, lääkinnällistä ja sosiaalista tukea,

O. katsoo, että terrorismin uhrit ovat demokratian symboleja,

P. ottaa huomioon että uhrien äänen on tultava kuulluksi ja heidän todellinen tilanteensa on muistettava reaaliajassa paikoilla, joilla tehdään päätöksiä siitä, miten torjutaan ja kukistetaan ne, jotka ovat tehneet heistä tahtomattaan osallisia,

1. osoittaa neuvostolle ja Euroopan neuvostolle seuraavat suositukset otettavaksi huomioon, kun toteutetaan kahdesti vuodessa laadittava arvio EU:n edellä mainitun tarkistetun terrorismin vastaisen toimintaohjelman/etenemissuunnitelman täytäntöönpanosta ja yleisesti pyritään strategisesti terrorismin herkeämättömään torjumiseen sen esiintymismuodosta riippumatta:

   a) On perustettava terrorismin uhrien eurooppalainen säätiö, joka yhdistäisi Euroopan terrorismin vastaisesta politiikasta vastuussa olevat tahot ja terrorismin uhrien yhdistysten edustajat. Tämä säätiö toimisi yhteyspisteenä Euroopan kansalaisille, joiden perusoikeuksia terrorismin uhka on rikkonut, ja se takaisi myös korkeimman tason yhteistyön olemassaolevien kansallisten järjestöjen välillä.

   b) Terroriteot on luettava kansainvälisen rikostuomioistuimen toimivallan piiriin kuuluviin rikoksiin, millä korostetaan sitä, että nämä rikokset eivät vanhene, ja sisällytetään ne niihin rikoksiin, joita yhteisön laissa ja kansainvälisessä oikeudessa pidetään vakavimpina ja tuomittavimpina.

   c) Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen hengen mukaisesti on edistettävä eurooppalaisen syyttäjäviraston perustamista, jotta tämä voi olla vastuussa tutkimuksista, syytteeseen asettamisesta ja tuomitsemisesta tapauksissa, joissa kyseessä ovat vakaviin ylikansallisiin rikoksiin ja erityisesti terrorismiin syyllistyneet henkilöt ja näiden rikoskumppanit.

   d) On edistettävä Europolin muuttamista Euroopan parlamentin ja neuvoston demokraattisen valvonnan alaisuudessa sekä yhteisöjen tuomioistuimen lainkäyttövallan piirissä toimivaksi eurooppalaiseksi virastoksi, jotta siitä voi muodostua todellinen EU:n tasolla toimiva poliisiviranomainen.

[1] EUVL L 261, 6.8.2004, s. 15.

e) Etusijalle on asetettava keinot vahvistaa ennaltaehkäisevien tietojen vaihtoa jäsenvaltioiden tiedustelupalvelujen välillä ja Europolin kanssa.

f) On tehtävä komission ehdotuksesta päätös, jolla luodaan toimiva suhde yhteisön terrorisminvastaisen toiminnan koordinaattorin ja komission välille sekä mahdollistetaan yhteisön koordinaattorin toiminnan tehokas parlamentaarinen valvonta.

g) Kaikkia jäsenvaltioita vaaditaan panemaan täytäntöön viipymättä, täydellisesti ja lojaalisti kaikki EU:n antamat terrorismin torjuntaan tähtäävät säädökset.

h) On laadittava yksityiskohtainen julkinen arviointi siitä, miten tarkistettu terrorismin vastainen toimintasuunnitelma/etenemissuunnitelma on pantu täytäntöön vuoden 2005 loppuun mennessä.

i) On tutkittava, miten voidaan kehittää ja panna täytäntöön uusia lainsäädännöllisiä välineitä, jotta voidaan tehokkaammin estää terroristien toimintaan käytettävien varojen keruu ja siirrot laillisesti muodostettujen taloudellisten yksiköiden varjossa.

j) Kaikkien jäsenvaltioiden ja EU:n itsensä on allekirjoitettava ja ratifioitava 12 nykyistä kansainvälistä terrorismin vastaista yleissopimusta. OECD:n kahdeksan erityissuositusta terrorismin torjunnasta on hyväksyttävä. Kaikkia kolmansia maita, joihin EU ylläpitää suhteita, on vaadittava tekemään samoin.

k) On rahoitettava ja kehitettävä joukkoviestintävälineiden kautta tarjottavia koulutusohjelmia, joilla:
   - torjutaan ympäristöjä, jotka muodostavat kasvualustan rodulliselle, uskonnolliselle tai aatteelliselle vihalle,
   - annetaan ohjausta rauhan, rauhanomaisen rinnakkainelon, vapauden ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen kehittämistä varten.

l) Tehdään Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan hengen mukaisesti päätös, jolla varmistetaan, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 29 artiklan piiriin kuuluvat toimet terrorismin ja rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi sisällytetään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen osastoon IV ja alistetaan yhteispäätösmenettelyyn Euroopan parlamentissa ja enemmistöäänestykseen neuvostossa yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan piirissä;

2. kehottaa puhemiestä välittämään tämän suosituksen neuvostolle ja Eurooppa-neuvostolle sekä tiedoksi komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan neuvostolle, Yhdistyneille kansakunnille ja sen erityisjärjestöille.

PERUSTELUT

1. JOHDANTO - TERRORISMI TÄLLÄ HETKELLÄ

Terrorismi muodostaa tällä hetkellä yhden vakavimmista ja pysyvimmistä uhista, joita EU:n jäsenvaltioihin ja koko maailmaan kohdistuu.

Terrorismin uhka ei nykyään rajoitu tiettyyn maantieteelliseen alueeseen, jolla terroristit toteuttavat terrori- ja väkivallantekoja edistääkseen asiaansa. Terroristit käyttävät nykyisin kansainvälisiä ja rajat ylittäviä verkostoja sekä hyödyntävät menetelmiä, joilla voi olla tuhoisia seurauksia monille valtioille samanaikaisesti.

Terrorismi ei ole uusi ilmiö EU:ssa, koska se on jo useita vuosia muodostanut pysyvän uhan demokratialle, ihmisoikeuksien vapaalle harjoittamiselle sekä taloudelliselle ja sosiaaliselle kehitykselle useissa jäsenvaltioissa.

New Yorkin ja Washingtonin traagiset tapahtumat 11. syyskuuta 2001 ja niitä seuranneet terrori-iskut ovat saaneet aikaan sen, että kukaan ei voi väittää, etteikö yksi ihmiskunnan suurimmista haasteista 21. vuosisadalla olisi terrorismin torjuminen. Eurooppalaisina voimme todeta, että suurin haasteemme on nykyään turvallisuus ja suurin riskimme terrorismi.

Aikaisemmin kotimaiseksi terrorismiksi kutsutun terrorismin rinnalle on noussut uusi terrorismin muoto, islamilainen fundamentalismi. Emme tiedä, miten meidän olisi suhtauduttava tähän terrorismin muotoon, ja terrorismin vastaisten toimien koordinaattori Gijs de Vries on määritellyt sen "joukkotuhon terrorismiksi" sen hyökkäyksissään käyttämän strategian pohjalta.

II. EU:N TERRORISMIN VASTAINEN TOIMINTA

1. Syyt ja tarve

Terrorismi on suora hyökkäys ihmisoikeuksia ja demokraattisten yhteiskuntien moniarvoisuutta vastaan.

EU on sitoutunut suojelemaan ja edistämään ihmisoikeuksia ja perusvapauksia sekä takaamaan Euroopan kansalaisille, että se täyttää tehokkaasti velvollisuutensa, erityisesti ne, jotka perustuvat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan neljänteen luetelmakohtaan, 6 artiklan 4 kohtaan tai 29 artiklaan, jossa velvoitetaan unioni antamaan "kansalaisille korkeatasoinen suoja vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvalla alueella", mikä toistetaan Euroopan perustuslakia koskevan sopimuksen 257 artiklan 3 kohdassa.

Mikään jäsenvaltio ei voi torjua terrorismia yksinään. Euroopan kansalaisten turvallisuus on jakamaton, ja on mahdotonta hyväksyä nykyistä tilannetta, jossa rikolliset ja terroristit voivat vapaasti matkustaa EU:n alueella, kun taas EU:n 25 jäsenvaltion välillä on edelleen olemassa 25 rajat, jotka vaikuttavat yhteistyöhön lainkäytön, rangaistusten ja poliisitoimen alalla.

Euroopan kansalaiset vaativat suurin joukoin ja kiireellisesti, että EU:n on torjuttava terrorismin uhka tehokkaasti, määrätietoisesti ja epäröimättä kaikin käytettävissään olevin

keinoin ja että sen on luotava tarvittaessa uusia välineitä, jotka perustuvat vapauden sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen yhteisiin arvoihin.

2. Terrori-iskut 11. syyskuuta 2001 ja niiden vaikutus terrorismin vastaiseen toimintasuunnitelmaan

EU:n jäsenvaltiot alkoivat tehdä hallitusten välistä yhteistyötä terrorismiin liittyvissä asioissa jo vuonna 1975 Trevi-ryhmän puitteissa. Maastrichtin (1992), Amsterdamin (1997) ja Nizzan (2001) sopimuksilla EU:lle annettiin sittemmin valtuudet torjua terrorismia, mitä varten saatiin poliittiset mandaatit "Wienin toimintasuunnitelmassa" 1998 ja Tampereen Eurooppa-neuvoston päätelmissä 1999.

Yhdysvalloissa 11. syyskuuta 2001 tapahtuneet terrori-iskut olivat laukaiseva tekijä, jotka johtivat moniin terrorismin vastaisiin toimenpiteisiin. Tuosta päivästä lähtien terrorismi on ollut yksi jäsenvaltioiden sekä EU:n ja sen toimielinten painopisteistä.

Ylimääräisessä kokouksessaan 21. syyskuuta 2001 Eurooppa-neuvosto hyväksyi "terrorismin vastaisen toimintasuunnitelman", jota seurasi hyvin yksityiskohtainen "etenemissuunnitelma", jolla se oli määrä panna täytäntöön.

Tulokset olivat välittömiä, ja Laekenin Eurooppa-neuvostossa päästiin 15. joulukuuta 2001 poliittiseen sopimukseen, jolla mahdollistettiin:

a) eurooppalainen pidätysmääräys kesäkuussa 2002 ja jäsenvaltioiden välistä luovuttamista koskevat menettelyt hitaiden ja tehottomien luovuttamispyyntöjen sijasta,
b) yhdenmukainen terrorismin ja vastaavien rangaistusten määritelmä kaikissa jäsenvaltioissa,
c) yhteisten tutkimusryhmien perustaminen.

Lisäksi oikeus- ja sisäasioiden neuvosto pääsi 28. helmikuuta 2002 poliittiseen sopimukseen Eurojustin perustamisesta sekä omaisuuden tai todistusaineiston jäädyttämistä koskevien päätösten täytäntöönpanosta Euroopan unionissa.

3. Terrori-iskut Madridissa 11. maaliskuuta 2004 ja Eurooppa-neuvoston terrorismin vastainen julkilausuma 25. maaliskuuta 2005

Madridin raakojen terrori-iskujen jälkeen Eurooppa-neuvosto antoi 25. ja 26. maaliskuuta 2004 terrorismin vastaisen julkilausuman, jolla pyrittiin parantamaan terrorismin vastaisen toiminnan koordinaatiota ja yhteistyötä ja jonka keskeisiä elementtejä ovat:

a) luodaan Euroopan terrorismin vastaisen toiminnan koordinaattorin tehtävä,

b) luodaan neuvoston sihteeristöön vahvempi EU:n tilannekeskus, joka Eurooppa-neuvoston 17. ja 18. kesäkuuta esittämiin johtopäätöksiin sisältyvien määräysten mukaisesti suorittaa strategista uhkien arviointia kansallisilta yksiköiltä saatujen tietojen perusteella ja varmistaa paremman tietojen vaihdon Europolin kanssa 1. tammikuuta 2005 alkaen,

c) vahvistetaan Europolin, Eurojustin ja jäsenvaltioiden poliisiylijohtajien operatiivista yksikköä,

d) annetaan 25 jäsenvaltion välinen terrorismin vastainen yhteisvastuulauseke (jolla on sama merkitys kuin Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen 42 artiklalla), jotta ne voivat toimia solidaarisuuden hengessä, kun jäsenvaltio joutuu terroristihyökkäyksen kohteeksi,

e) luodaan yhteisön rajavalvontavirasto, joka käynnistää toimintansa toukokuussa 2005,

f) muotoillaan uusia ehdotuksia terrorismin rahoittamisen estämiseksi,

g) kehotetaan jäsenvaltioita soveltamaan neuvoston hyväksymiä toimenpiteitä, jotka sisältyvät 21. syyskuuta annettuun terrorismin vastaiseen toimintasuunnitelmaan tai joita on ehdotettu muissa aloitteissa,

h) määritetään seitsemän päivitettyä strategista tavoitetta, jotta neuvosto voi saada EU:n tarkistetun terrorismin vastaisen toimintasuunnitelman/etenemissuunnitelman valmiiksi ja esitellä sen kesäkuussa 2004 kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle.

4. EU:n tarkistettu terrorismin vastainen toimintasuunnitelma/etenemissuunnitelma

Eurooppa-neuvosto hyväksyi 16. ja 17. kesäkuuta 2004 neuvoston valmisteleman tarkistetun terrorismin vastaisen toimintasuunnitelman, joka sisälsi lähes 200 toimenpidettä, joilla kehitetään seuraavia seitsemää korkean tason strategista tavoitetta:

a) vahvistetaan kansainvälistä yhteisymmärrystä ja tehostetaan kansainvälisiä terrorismin vastaisia pyrkimyksiä,

b) rajoitetaan terroristien mahdollisuutta käyttää rahoituksellisia ja muita taloudellisia resursseja,

c) maksimoidaan EU:n ja jäsenvaltioiden yksiköiden kyky terroristien havaitsemiseen, tutkimiseen ja syytteeseen asettamiseen sekä terroristi-iskujen estämiseen,

d) taataan kansainvälisen liikenteen turvallisuus ja varmistetaan tehokkaat rajavalvontajärjestelmät,

e) vahvistetaan jäsenvaltioiden kykyä selviytyä terroristihyökkäysten seurauksista,

f) tutkitaan tekijöitä, jotka vaikuttavat terrorismin tukemiseen ja terroristien kiinni saamiseen,

g) keskitetään toiminta EU:n ulkosuhteiden puitteissa ensisijaisiin kolmansiin maihin, joissa on kehitettävä terrorismin vastaista kapasiteettia tai sitoutumista terrorismin torjuntaan.

Useimpien toimenpiteiden täytäntöönpanolle on asetettu määräaika.

Eurooppa-neuvosto arvioi toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa ensimmäisen kerran kokouksessaan 16. ja 17. joulukuuta 2004, ja se aikoo tehdä niin jatkossa kahdesti vuodessa.

5. Haagin ohjelma

Eurooppa-neuvosto hyväksyi 4. ja 5. marraskuuta 2004 "Haagin ohjelman" vapauden turvallisuuden ja oikeuden lujittamisesta Euroopan unionissa. Kyseessä on pitkän aikavälin ohjelma (2005–2009) kaikista näkökohdista, jotka liittyvät vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittamiseen Euroopan unionissa ja erityisesti terrorismin torjuntaan samassa hengessä kuin uudistukset, jotka sisältyvät sopimukseen Euroopan perustuslaista, jonka on määrä tulla voimaan vuonna 2006.

Mitä tulee lainsäädännön täytäntöönpanoa koskevien tietojen vaihtoon yleensä, Haagin ohjelmassa sovitaan, että 1. tammikuuta 2008 alkaen tietojen vaihtoa ohjaa "saatavuuden" periaate. Tämä on vallankumouksellinen periaate, joka merkitsee sitä, että Euroopan unionissa kaikki jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten edustajat, jotka tarvitsevat tehtäviään harjoittaessaan tiettyjä tietoja, voivat saada ne toisesta jäsenvaltiosta.

Mitä tulee terrorismin vastaisiin toimenpiteisiin erityisesti, Haagin sopimuksessa korostetaan, että terrorismin torjumiseksi jäsenvaltiot eivät voi rajoittaa toimintaansa oman turvallisuutensa ylläpitämiseen vaan niiden on myös keskityttävä unionin turvallisuuteen.

III. EU:N TARKISTETUN TERRORISMIN VASTAISEN TOIMINTASUUNNITELMAN/ETENEMISSUUNNITELMAN ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Terrorismin torjuminen edellyttää yhteistä EU:n politiikkaa, kuten 85 prosenttia Euroopan kansalaisista katsoo huhtikuussa 2002 tehdyn Eurobarometer-tutkimuksen mukaan.

Kun terrorismi on maailmanlaajuista taloudellista globalisoitumista vastaavasti, ilmiöön ei voida reagoida ainoastaan kansallisella tasolla tai EU:n jäsenvaltioiden hallitusten välisellä yhteistyöllä. Tarvitaan eurooppalaisia ja kansainvälisiä strategioita ja määritelmiä.

Vaikka Euroopan kansalaiset sitä toivovatkin, EU:n rooli terrorismin torjunnassa on hyvin vähäinen. Monet terrorismin torjuntaan tarvittavista välineistä ja valtuuksista ovat edelleen jäsenvaltioiden käsissä, ja ne suojelevat liian usein omia reviirejään ja tietojärjestelmiään mustasukkaisesti sen sijasta, että jakaisivat niiden käytön luottamuksellisesti ja tehokkaasti kansalaistensa suojelemiseksi.

Monia EU:n hyväksymiä toimenpiteitä ei ole asianmukaisesti saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä tai hyväksytty joissakin jäsenvaltioissa asetettujen määräaikojen kuluessa.

YK:n hyväksymistä 12:sta terrorismin vastaisesta yleissopimuksesta ainoastaan neljä on ratifioitu 25 jäsenvaltion kansallisissa parlamenteissa.

Kaikista näistä syistä esittelijä esittää joukon suosituksia valiokunnan jäsenten tarkasteltavaksi. Niillä pyritään pitemmälle kuin voimassa olevan terrorismin vastaisen toimintasuunnitelman yksityiskohtaiseen arvosteluun, ja tarkoituksena on avata uusia väyliä, jotta EU voi saada sopivat välineet, joilla taataan vapauteen, oikeuteen ja turvallisuuteen perustuvan alueen puolustaminen ihmisoikeuksia täysin kunnioittaen.

5.10.2004

EHDOTUS SUOSITUKSEKSI NEUVOSTOLLE (B6-0071/2004)

työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan mukaisesti

esittäjä(t): Antoine Duquesne

ALDE/ADLE-ryhmän puolesta

EU:n tarkistetusta toimintasuunnitelmasta/etenemissuunnitelmasta terrorismin torjumiseksi

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston kokouksessaan 24.–25. maaliskuuta 2004 antaman julkilausuman terrorismin torjunnasta,

– ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston kokouksessaan 17.–18. kesäkuuta 2004 hyväksymän Euroopan unionin tarkistetun toimintasuunnitelman terrorismin torjumiseksi,

– ottaa huomioon toimintasuunnitelmaan terrorismin torjumiseksi sisältyvän toimenpidepaketin, jota Eurooppa-neuvosto tarkastelee 17. joulukuuta 2004 pidettävässä kokouksessa,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan,

A. katsoo, että yksi Euroopan unionin politiikan tärkeistä tekijöistä terrorismin torjunnassa on EU:n toimielinten välisen lojaalin yhteistyön parantaminen,

B. katsoo, että on tärkeää käyttää hyväksi tilannetta yleisten ja tehokkaiden politiikkojen rohkaisemiseksi ja kehittämiseksi terrorismin torjuntaa varten,

1. esittää neuvostolle seuraavat suositukset:

   a) vaatii luomaan todellisen eurooppalaisen terrorismin torjuntaa koskevan politiikan, joka käsittää kaikki tekijät, jotka myötävaikuttavat sen syntyyn ja kehitykseen niin EU:ssa kuin muualla maailmassa;

   b) pyytää vaatimaan, että jäsenvaltiot toteuttavat neuvoston hyväksymät terrorismin vastaiset toimenpiteet tehokkaasti ja kokonaisuudessaan;

   c) vaatii hyväksymään mahdollisimman pian kaikki tarvittavat lainsäädäntötoimet, jotta terrorismin torjuntaa varten luotaisiin johdonmukainen ja yleinen kehys, johon sisältyvät toimet lainvalvontaviranomaisten saumattoman yhteistyön takaamiseksi;

d) pyytää panemaan mahdollisissa terroristihyökkäyksissä täytäntöön ehdotuksen sopimukseksi Euroopan perustuslaiksi 42 artiklan yhteisvastuulausekkeen, joka on sisällytetty Eurooppa-neuvoston 25.–26. maaliskuuta 2004 hyväksymään julkilausumaan aiheesta;

e) pyytää osoittamaan Euroopan unionin vuosittaisissa talousarvioissa tarvittavat määrärahat, joilla taataan riittävät avustukset ja korvaukset terrorismin uhrien auttamiseksi;

2. pyytää puhemiestä välittämään tämän suosituksen neuvostolle ja tiedoksi Eurooppa-neuvostolle ja komissiolle.